

Česká republika a € čeho se bojíme?

Tématem debaty z cyklu Café Evropa, kterou hostil **Evropský dům** ve čtvrtek **8. 2.**, byla evropská měna. S moderátorem Filipem Horkým ze Seznamu debatovali bývalá viceguvernerka Národní banky Slovenska **Elena Kohútiková** a **Jan Skopeczek**, ekonom, poslanec a zastupitel Středočeského kraje za ODS.

Odlíšné názory na společnou evropskou měnu byly u obou hostů patrné už od začátku. Skopeczek sice na úvod uznal, že nepochybně přínosy přijetí eura, kde výhodu vidí zejména pro exportéry, kterým by se výrazně zmenšily transakční náklady a snížilo by také riziko fluktuace měnového kurzu koruny, myslí si ale, že to nevyváží negativa, které by euro přineslo. **„Výhody vždy uvádím, jsou ale dle mého názoru vykoupeny daleko většími náklady, zejména makroekonomického charakteru, které by na Českou republiku dopadly,”** objasnil. Pokud by se Česká republika rozhodla ke společné měně připojit, bylo by to jednoznačně v jiné situaci, než v jaké se před téměř deseti lety nacházelo Slovensko. To euro přijalo v době, kdy se svět zmiřoval v hluboké krizi způsobené krachem amerického hypotečního trhu. Nepříznivá situace ale podle Kohútikové důvěru v měnu nesrazila a i teď za ní stojí většina obyvatel. **„Podpora eura obyvateli navzdory krizi a všemu, co teď zažíváme, stoupá, ze 70 procent na 82,”** uvádí. Myslí si také, že Slovensko bylo připravené i na některá negativa, které euro přineslo, jako například relativně malé a jednorázové náklady na zavedení eura, ztráta větší části příjmu bank nebo obavy ze zvýšení inflace. **„Nikdo ale nepočítal s tím, že když některé země vstupovaly do eurozóny na vrcholu jejího úspěchu, že se pak nebude tak dbát na to, aby se kritéria dodržovala i nadále, s těmito náklady se nepočítalo,”** dodává.

„Pro českého občana by přijetí eura znamenalo, že se Česko bude vystavovat většímu riziku flukтуаčních cyklů.”

„Přijetí € je jeden (politický) krok, ale co rozhoduje dalším růstu ekonomiky je způsob vytváření a aplikace hospodářské politiky.”

Vyjádřila se i k „*přispívání země na řecké důchody*“, tedy argumentu, který i v České republice používají odpůrci eura. **„Nezaplatili jsme nic,”** řekla rázně bývalá viceguvernerka NBS. Elena Kohútiková nicméně souhlasí s tím, že Řekové měli problémy a zároveň, že signály jejich „*žití nad ekonomické poměry*“ byly patrné. Řecku by i tak dala šanci na vzpamatování. **„Dělají pokroky, podle posledních fiskálních zpráv mají přebytky a ekonomika roste a dluhy splácí. Proto říkám, že jsme nezaplatili nic, dali jsme 660 milionů euro do ESM (Evropský stabilizační mechanismus, pozn. red.), který by se měl změnit na Evropský měnový fond. Z něho se budou řešit případné problémy v budoucnu,”** dodala. Skopeczek připomněl, že Řecko sice své dluhy splácí, **značnou část mu ale Brusel odpustil** a pomohlo zejména Německo dotacemi bank, které zemi půjčily. **„Je zřejmé, že ty dluhy ve výši, ve které byly Řeckem uděleny, nikdy splaceny nebudou,”** komentuje zastupitel ODS. Podle něj by Řecko pomohlo, kdyby eurozónu úplně opustilo. Optimistický růst tamní ekonomiky Skopeczek nevidí, což podle jeho názoru dokládá i dvacetiprocentní míra nezaměstnanosti. V případě přijetí eura, by se ČR automaticky stala členem bankovní unie – a měnovou politiku by už neudávala centrální banka. **„Zaplatili bychom tedy i my náš díl do Evropského stabilizačního mechanismu,”** říká Skopeczek. Problém Evropské centrální banky (ECB) jako tvůrce společné měnové politiky vidí zejména v případě, kdy by se Česká republika dostala do recese, nebo se naopak začala přehřívat. **„Pokud by ostatní části eurozóny byly stabilní, ECB by neměla důvod měnit svou politiku a my bychom se mohli propadat ještě do hlubší recese nebo se naopak více přehřívat,”** domnívá se.

Obyvatelé se ale většinou ve spojení s přijetím eura obávají zvýšení cen. **„Na Slovensku ale k podobným problémům nedošlo, lidé byli připravení, duální ceny se uváděly už půl roku před přijetím eura a vše se pečlivě kontrolovalo. Obchodníci si proto nedovolili ceny zvýšit,”** vysvětluje Kohútiková. Zvýšení cen ale může ovlivnit i inflace. Ani k jejímu výraznému zvýšení na Slovensku nedošlo – pohybovala se průměrně okolo 1,5 % ročně. Skopeczek se domnívá, že **během krize Česku pomohl právě vlastní měnový kurz koruny, který tehdy oslabil. „Česká centrální banka reagovala rychle a ten prvotní propad u nás nebyl tak znatelný jako v jiných zemích. Až pak jsme si to zkomplikovali špatnou hospodářskou politikou, když krize odezněla,”** uvádí. V tuzemsku byl proto například propad vývozu daleko nižší než na Slovensku, které už v té době eurem platilo. **„Měnovým kurzem nemohlo na dopad zareagovat,”** vysvětluje. **„Bylo to jen na krátké období,”** reaguje okamžitě Kohútiková. Oba ale přiznávají, že **obě země nelze přímo porovnávat, a to zejména kvůli odlišnosti ekonomik a přístupu k politickým rozhodnutím.** Hosté se také shodli na tom, že **přijetí eura je politické rozhodnutí. „Měla by ale k němu vést zodpovědná ekonomická analýza, zodpovědné srovnání nákladů a výnosů,”** upozorňuje Skopeczek. Ten právě výnosy ve smyslu benefitů, které přispěly k politickému rozhodnutí na Slovensku, v Česku nevidí. Kohútiková připomněla, že také situace země jak v době přijetí eura, tak po rozpadu Československa byla jiná a i tyto důvody přispěly k tomu, že Slovensko začalo eurem platit už pět let po vstupu do EU. **„Během naší ekonomické analýzy jsme viděli benefity, které byly dokonce větší, než jsme předpokládali,”** uzavírá. Skopeczek se naopak domnívá, že **Česko nemá kam spěchat. „V tomto směru nám nic neutuče,”** myslí si.

Zastoupení v České republice

Evropský parlament
Informační kancelář
v České republice

Organizátoři v rámci projektu Café Evropa poskytují prostor pro svobodnou diskusi. Její závěry však nelze zaměňovat s oficiálními stanovisky a postoji institucí EU.

www.cafe-evropa.cz